

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

QUÁCH MẠNH ĐÀO

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG QUẢN LÝ THU
THUẾ GIÁ TRỊ GIA TĂNG ĐỐI VỚI CÁC DOANH NGHIỆP
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS Lê Anh Vũ

Thái Nguyên - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác trước đó.

Tác giả luận văn

Quách Mạnh Đảo

LỜI CẢM ƠN CỦA HỌC VIÊN

Sau thời gian học tập, nghiên cứu đến nay học viên đã hoàn thành luận văn thạc sĩ kinh tế với đề tài: “Giải pháp nâng cao chất lượng quản lý thu thuế GTGT đối với các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh”.

Trong quá trình học tập, nghiên cứu viết luận văn, được sự giúp đỡ của các thầy, cô giáo, các tổ chức, đồng nghiệp trong và ngoài tỉnh đã tạo điều kiện về vật chất, thời gian và cung cấp tài liệu giúp tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ quý báu của các thầy cô giáo, các tổ chức, đồng nghiệp và người hướng dẫn khoa học TS. Lê Anh Vũ đã hết lòng hướng dẫn và giúp đỡ tôi rất nhiều trong nghiên cứu khoa học và thực hiện hoàn thành luận văn này.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn !

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN CỦA HỌC VIÊN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT.....	v
DANH MỤC CÁC BẢNG, SƠ ĐỒ.....	vi
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu:.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu:.....	2
4. Ý nghĩa khoa học của luận văn	2
5. Bố cục của luận văn:	2
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	3
1.1. Một số nội dung cơ bản của luật thuế GTGT.....	3
1.1.1. Khái niệm về thuế GTGT.....	3
1.1.2. Sự cần thiết phải áp dụng thuế GTGT ở nước ta	3
1.1.3. Nội dung cơ bản của Luật thuế GTGT.....	6
1.1.4. Vai trò của thuế GTGT	20
1.2. Công tác quản lý thuế GTGT	22
1.2.1 Sự cần thiết và khái niệm của công tác quản lý thuế GTGT	22
1.2.2. Mô hình tổ chức quản lý thuế	24
1.2.3 Khái quát nội dung công tác quản lý thuế GTGT	25
1.3 Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác quản lý thu thuế GTGT.....	31
1.4 Kinh nghiệm quản lý thuế GTGT ở một số nước.	35
1.4.1 Tình hình áp dụng thuế GTGT ở một số nước.....	35
1.4.2 Kinh nghiệm rút ra từ các nước đã áp dụng thuế GTGT	38
1.5. Quan điểm của tác giả về công tác quản lý thu thuế GTGT ở Việt Nam.....	39
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	41
2.1. Cơ sở phương pháp luận	41
2.2. Phương pháp thu thập tài liệu	41
2.2.1. Phương pháp thu thập tài liệu thứ cấp.....	41

2.2.2. Phương pháp thu thập tài liệu sơ cấp	42
2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	42
2.4. Phương pháp phân tích thông tin	43
2.4.1. Phương pháp phân tổ.....	43
2.4.2. Phương pháp so sánh.....	43
2.4.3. Phương pháp đồ thị	43
2.4.4. Phương pháp chuyên gia, chuyên khảo.....	43
2.4.5. Phương pháp dự báo.....	44
2. 5. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	44
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI.....	45
3.1. Đặc điểm kinh tế - xã hội và khái quát về ngành thuế tỉnh Quảng Ninh.....	45
3.1.1. Đặc điểm kinh tế xã hội	45
3.1.2. Khái quát về ngành Thuế Quảng Ninh.....	47
3.2 Thực trạng công tác quản lý thuế GTGT trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.....	51
3.2.1. Kết quả thu thuế GTGT.....	51
3.2.2 Kết quả hoàn thuế GTGT và thanh tra, kiểm tra hoàn thuế GTGT.	59
3.3 Đánh giá thực trạng công tác quản lý thuế GTGT tại ngành thuế Quảng Ninh .	62
3.3.1 Những kết quả đạt được	62
3.3.2 Hạn chế và nguyên nhân	65
3.4 Một số khó khăn cụ thể nảy sinh trong công tác quản lý thuế GTGT	76
3.4.1 Về thanh toán qua Ngân hàng:	76
3.4.2 Các doanh nghiệp hoạt động kinh doanh xây dựng, lắp đặt vãng lai ngoại tỉnh.	78
3.4.3 Về khấu trừ thuế GTGT.	79
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ THU	
THUẾ GIÁ TRỊ GIA TĂNG ĐỐI VỚI CÁC DOANH NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN	
TỈNH QUẢNG NINH.....	82
4.2 Giải pháp	84
4.2.1 Nhóm giải pháp đối với Chính phủ và các cơ quan ngang Bộ.	85
4.2.2 Nhóm giải pháp đối với Ngành thuế tỉnh Quảng Ninh.	90
KẾT LUẬN	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	108

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
GTGT	: Giá trị gia tăng
NNT	: Người nộp thuế
ĐTNT	: Đối tượng nộp thuế
NQD	: Ngoài quốc doanh
NSNN	: Ngân sách nhà nước
DN	: Doanh nghiệp
CBCC	: Cán bộ công chức
UBND	: Ủy ban nhân dân
HĐND	: Hội đồng nhân dân
CNH-HĐH	: Công nghiệp hoá - hiện đại hoá
QDTƯ	: Quốc doanh trung ương
QĐP	: Quốc doanh địa phương
ĐTNN	: Đầu tư nước ngoài
XSKT	: Xổ số kiến thiết
KT-XH	: Kinh tế-xã hội
SD ĐNN	: Sử dụng đất nông nghiệp
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn

DANH MỤC CÁC BẢNG, SƠ ĐỒ

Bảng 3.1: Kết quả thu ngân sách của ngành thuế tỉnh Quảng Ninh	52
Bảng 3.2: Tình hình nợ đọng thuế.....	55
Bảng 3.3: Kết quả thu thuế GTGT	56
Bảng 3.4: Tình hình nợ đọng thuế GTGT	58
Bảng 3.5: Kết quả hoàn thuế GTGT	59
Bảng 4.1: Dự toán thu thuế GTGT năm 2012.....	82
Sơ đồ 1.1: Khái quát công tác quản lý thu thuế GTGT.....	26

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Thuế là nguồn thu chủ yếu của Ngân sách Nhà nước, là công cụ quan trọng để phân phối và phân phối lại tổng sản phẩm xã hội và thu nhập quốc dân. Và là vấn đề đại cục của mỗi Quốc gia, đặc biệt trong tiến trình hội nhập quốc tế. Nhận thức được tầm quan trọng đó, Đảng và Nhà nước ta đã thực hiện cải cách thuế bước hai. Điểm nổi bật của cuộc cải cách này là thay thế Luật thuế doanh thu bằng Luật thuế giá trị gia tăng được thông qua tại kỳ họp thứ 11 Quốc hội khoá IX, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/1999. Sự ra đời của Luật thuế giá trị gia tăng được xem là một bước ngoặt có tính đột phá trong công tác quản lý thu thuế và đã thể hiện được sự mạnh dạn, đường lối đúng đắn của Đảng và Nhà nước trong công cuộc xây dựng, đổi mới và phát triển đất nước.

Những năm gần đây, số lượng các doanh nghiệp đăng ký thành lập tăng nhanh đã tạo số thu về thuế ngày càng lớn. Tuy nhiên, đây cũng là lĩnh vực thất thu lớn và gian lận thuế diễn ra khá phổ biến, trong đó: Tình trạng sử dụng hoá đơn giả, khai khống hoá đơn đầu vào để khấu trừ, hoàn thuế, ghi giá trên hoá đơn thấp hơn giá thực tế... đang là vấn đề mang tính thời sự hiện nay. Để khắc phục được những hạn chế trên thì cần thiết phải tăng cường công tác quản lý và chống thất thu thuế giá trị gia tăng.

Quảng Ninh là một tỉnh công nghiệp, có đủ các loại hình, thành phần tham gia kinh doanh, từ doanh nghiệp lớn đến các doanh nghiệp nhỏ. Thời gian qua, Cục thuế tỉnh Quảng Ninh đã đạt được khá nhiều kết quả tốt trong công tác quản lý thu thuế GTGT đối với các loại hình doanh nghiệp. Tuy nhiên, trong công tác quản lý thu thuế giá trị gia tăng Cục thuế tỉnh Quảng Ninh cũng gặp khá nhiều khó khăn. Điển hình là công tác quản lý hoá đơn chứng từ và sổ sách kế toán, phát hiện ra một số hiện tượng tiêu cực, các sai phạm chủ yếu xuất phát từ trình độ kém hiểu biết về luật của doanh nghiệp, số khác thì “ quá ” hiểu biết đến độ tìm mọi kẻ hở để trốn, tránh thuế, thành lập các công ty “ ma ” để xin hoàn thuế khống, các đơn vị XDChB tỉnh ngoài san gạt, xây dựng tại Quảng

Ninh nhưng không khai, nộp thuế trên địa bàn tỉnh ... Vì những vấn đề bức xúc đó và qua quá trình nghiên cứu với những kiến thức đã học và làm được cùng với sự giúp đỡ của thầy giáo, các đồng nghiệp tại Cục thuế tỉnh Quảng Ninh, tôi đã nghiên cứu và tìm hiểu để đi đến lựa chọn đề tài “*Giải pháp nâng cao chất lượng quản lý thu thuế giá trị gia tăng đối với các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh*” làm đề tài của luận văn tốt nghiệp.

Với mục đích, tìm hiểu thực trạng công tác quản lý thu thuế giá trị gia tăng địa bàn tỉnh Quảng Ninh và đánh giá những mặt được, những mặt còn hạn chế, nguyên nhân của những hạn chế trong công tác quản lý để từ đó đưa ra một số giải pháp, kiến nghị nhằm tăng cường công tác quản lý thu thuế giá trị gia tăng đối với các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.

2. Mục tiêu nghiên cứu:

Mục đích nghiên cứu của đề tài là góp phần hoàn thiện Luật thuế GTGT nói chung và công tác quản lý thuế GTGT nói riêng trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh nhằm nâng cao công tác chống thất thu thuế GTGT.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu:

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là cơ chế, chính sách quản lý thu thuế GTGT, công tác quản lý thu thuế GTGT đối với các doanh nghiệp.

Phạm vi nghiên cứu: Công tác quản lý thu thuế GTGT của Cục Thuế tỉnh Quảng Ninh đối với các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh từ năm 2007 đến 2011

4. Ý nghĩa khoa học của luận văn: Tìm ra các giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý thuế GTGT đối với các doanh nghiệp.

5. Bố cục của luận văn:

Ngoài phần mở đầu, mục lục, Danh mục các ký hiệu, chữ viết tắt, Danh mục các bảng, biểu, Danh mục các hình (hình vẽ, ảnh chụp, đồ thị...), kết luận, tài liệu tham khảo, luận văn được chia thành 4 chương như sau:

Chương 1: Cơ sở lý luận và thực tiễn

Chương 2: Phương pháp nghiên cứu

Chương 3: Kết quả nghiên cứu của đề tài

Chương 4: Các giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý thu thuế giá trị gia tăng đối với các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

1.1. Một số nội dung cơ bản của luật thuế GTGT

1.1.1. Khái niệm về thuế GTGT

Thuế GTGT có nguồn gốc từ thuế doanh thu, được nghiên cứu từ sau đại chiến thế giới lần thứ nhất (1914-1918) và chính thức được áp dụng đầu tiên tại nước Pháp vào ngày 1 tháng 7 năm 1954.

Khai sinh từ nước Pháp, thuế GTGT đã nhanh chóng được áp dụng rộng rãi trên thế giới, trở thành nguồn thu quan trọng của nhiều nước. Đến nay, đã có trên 120 nước áp dụng thuế GTGT, chủ yếu là các nước châu Phi, châu Mỹ Latinh, các nước trong khối cộng đồng châu Âu và một số nước châu Á.

Thuế GTGT tiếng Anh là Value Added Tax (VAT), tiếng Pháp là Taxe Sur la Valeur Ajoutée (TVA) là loại thuế được tính trên phần giá trị tăng thêm của hàng hóa, dịch vụ phát sinh trong quá trình từ sản xuất, lưu thông đến tiêu dùng. Do thuế tính trên phần giá trị tăng thêm của hàng hóa, dịch vụ nên đối tượng nộp thuế phải là các cơ sở sản xuất kinh doanh hàng hóa, dịch vụ có giá trị tăng thêm, nhưng thực chất phần thuế mà họ nộp là do người mua hàng hóa dịch vụ phải thanh toán. Vì vậy, thuế GTGT là thuế gián thu. Như vậy, thuế GTGT được hiểu: "Thuế GTGT là loại thuế tính trên giá trị tăng thêm của hàng hóa, dịch vụ phát sinh ở từng khâu trong quá trình sản xuất, lưu thông đến tiêu dùng".

1.1.2. Sự cần thiết phải áp dụng thuế GTGT ở nước ta

Thực hiện đường lối đổi mới của Đảng theo tinh thần nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ VI, từ năm 1986, nền kinh tế nước ta đã có sự chuyển đổi cơ bản từ một nền kinh tế theo cơ chế kế hoạch hóa tập trung với hai thành phần kinh tế chủ yếu (kinh tế quốc doanh thuộc sở hữu Nhà nước và kinh tế tập thể hợp tác xã), trong đó kinh tế quốc doanh giữ vai trò chủ đạo, sang một nền kinh tế thị trường có nhiều thành phần kinh tế. Theo đó, hệ thống chính sách thuế cũng có nhiều thay đổi.

Trước năm 1986, để phù hợp với đường lối phát triển kinh tế lúc đó, Nhà nước ta đã thực hiện chính sách thuế ưu đãi có phân biệt theo thành phần kinh tế: khu vực kinh tế quốc doanh được ưu đãi nộp thuế với thuế suất thấp hơn khu vực kinh tế tập thể, khu vực kinh tế tập thể được ưu đãi hơn khu vực kinh tế cá thể. Từ năm 1990